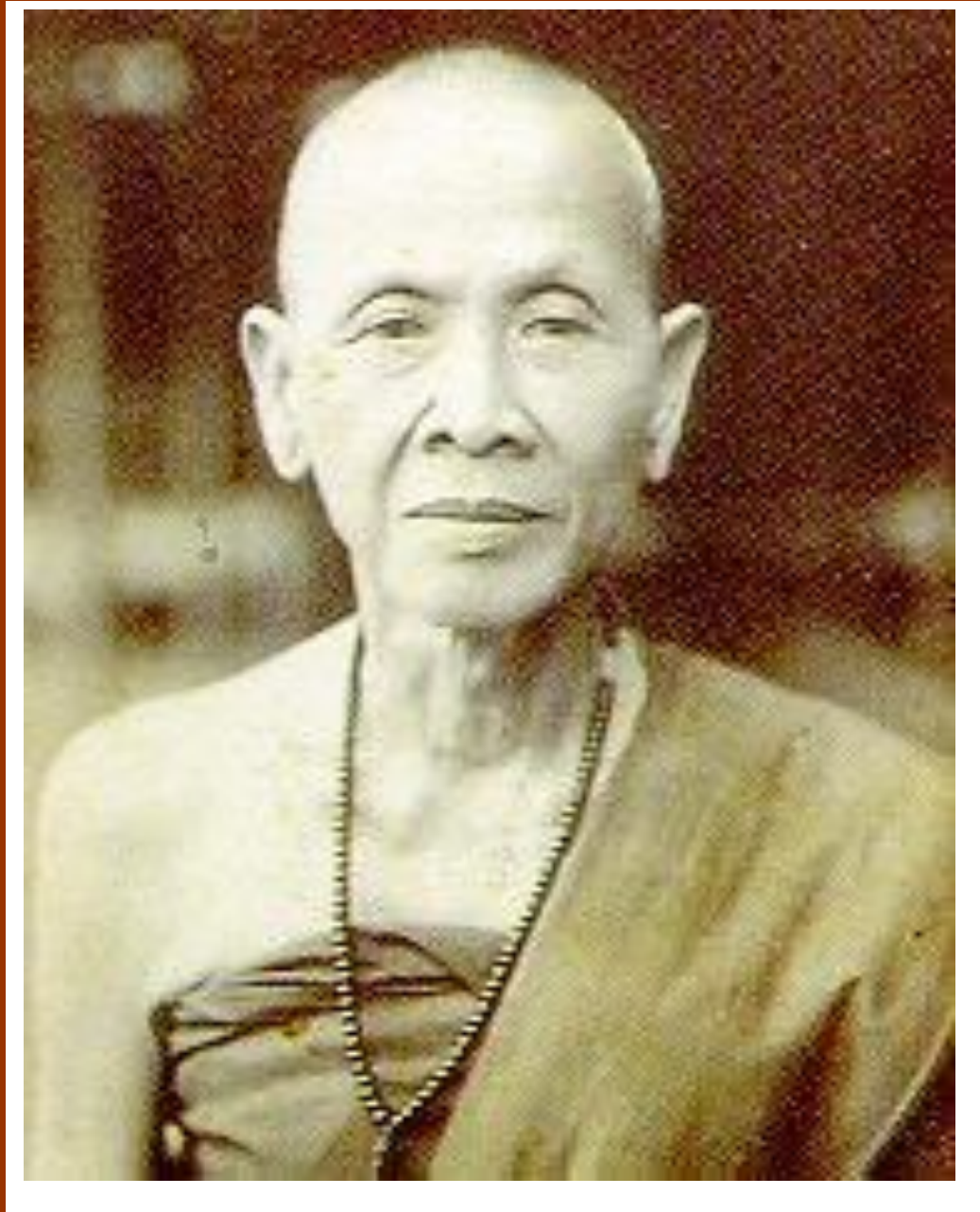

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
เรื่อง ประวัติครุบาเจ้าศรีวิชัย (นักบุญแห่งล้านนาไทย)

องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรและโรงเรียนที่มีความพร้อมตามรายชื่อที่ กระทรวงศึกษาธิการประกาศ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 และในโรงเรียนทั่วไปตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 เป็นต้นไปนั้น ในการบริหารจัดการหลักสูตร ได้อาศัยระบบการศึกษาที่มี การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตร โดยในระดับท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา เป็นตัวกลางที่จะ เชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดในระดับชาติ ให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา โดยมีภารกิจที่สำคัญ คือ กำหนดเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับท้องถิ่น โดยพิจารณา ให้สอดคล้องกับสิ่งที่มีความต้องการในระดับชาติ พัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น และการ ประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับท้องถิ่น

จากภารกิจสำคัญดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1 จึงได้จัดทำเอกสาร หลักสูตรระดับท้องถิ่น เขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1 ขึ้น เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดได้ใช้ในการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องได้ให้การสนับสนุนเพื่อให้ หลักสูตรระดับท้องถิ่น เกิดคุณภาพเป็นไปตามวิสัยทัศน์ เป้าหมายและจุดเน้นที่เกิดกับผู้เรียน ทั้งนี้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1 ได้มีมติเห็นชอบให้ใช้หลักสูตรระดับท้องถิ่น เขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1 ในการประชุมเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2552

การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น “ประวัติครุบาทวีชัย” เล่มนี้ ได้รับความร่วมมือด้วยดีจาก ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนผู้ประกอบการ ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง องค์กรบริหารส่วนจังหวัดลำพูน จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ ผู้สนใจในการนำไปใช้และเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับท้องถิ่น ต่อไป

(ดร. นิรันดร์ ค่านไพบูลย์)

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
ส่วนที่ 1 ความนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
หลักการ	2
วัตถุประสงค์	2
ส่วนที่ 2 วิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์	3
วิสัยทัศน์	3
เป้าหมาย/จุดเน้น	3
คุณลักษณะอันพึงประสงค์	3
สมรรถนะที่สำคัญ	5
ส่วนที่ 3 ผลการเรียนรู้และคำอธิบายรายวิชา	7
ผลการเรียนรู้	7
คำอธิบายรายวิชา	11
ส่วนที่ 4 แนวทางการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้	21
แนวทางการนำวิสัยทัศน์ เป้าหมายจุดเน้น ไปสู่การปฏิบัติ	21
การนำสาระท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติ	21
โครงสร้างหลักสูตร	22
เวลา	23
โครงสร้างหลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูนกับมาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตร แกนกลาง	23
การวัดและประเมินผล	25
จุดมุ่งหมายการวัดและประเมินผล	26
แนวดำเนินการประเมินผลสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมเรื่อง “ชีวประวัติครูบาเจ้า ศรีวิชัย”	27

สารบัญ(ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ 5 เจื่อนไขความสำเร็จ	29
บรรณานุกรม	31
ภาคผนวก	32

ส่วนที่ 1

ความเป็นมา ความสำคัญ หลักการของสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 7 กำหนดว่า ในกระบวนการเรียนรู้ ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่าง มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ซึ่งหมายถึง สถานศึกษาต้องจัดการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่น และผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อนำมาสู่การแก้ปัญหาและความต้องการของสังคม และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาด้วย

ดังนั้น การนำหลักสูตรท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยให้ผู้เรียนได้ศึกษาประวัติความเป็นมาของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือบุคคลสำคัญที่สร้างคุณประโยชน์แก่สังคม เป็นที่ยอมรับและเคารพนับถือของท้องถิ่น จึงเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนเห็นคุณค่าอันดีงามของบุคคลสำคัญและถือเป็นแบบอย่างที่ดี และตอบสนองต่อเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ให้ท้องถิ่นได้มีโอกาสในการจัดการศึกษาเพื่อให้ความสอดคล้องและเหมาะสม กับสภาพปัญหา และสภาพความต้องการได้

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง “ชีวประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย” ฉบับนี้ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดลำพูนดำเนินนโยบายส่งเสริมสนับสนุนให้จังหวัดลำพูนเป็นนครแห่งทุนทางวัฒนธรรมชุมชน และมีนโยบายที่จะผลักดันให้จังหวัดลำพูนมีหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อศึกษาเมืองหริภุญชัยปฐมนครแห่งแผ่นดินล้านนา และศึกษาชีวประวัติครูบาศรีวิชัย ซึ่งเป็นปูชนียบุคคลของจังหวัดลำพูนและสังคมล้านนาจึง

ดำเนินการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นขึ้น เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาในจังหวัดลำพูนและใกล้เคียง ได้บรรจุเข้าไว้ใน โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ให้เยาวชนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้ศึกษาเรียนรู้ต่อไป

2. หลักการ

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง “ชีวประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย” มีหลักการสำคัญดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ยืดหยุ่นได้ทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้
3. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน
5. มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทั้งความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ทักษะ เจตคติ บนพื้นฐานของ

ความเป็นไทย

3. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในประวัติความเป็นมา สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ สังคมวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ความคิด ความเชื่อ ตลอดจนสภาพการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพของประชากรส่วนใหญ่ในท้องถิ่น ทั้งอดีตและปัจจุบัน
2. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าความสำคัญของบุคคลตัวอย่าง ปูชนียบุคคลของท้องถิ่น
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจ รักและผูกพันกับท้องถิ่น
4. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพปัญหา เห็นแนวทางแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น
5. เพื่อให้สามารถแก้ปัญหา พัฒนาชีวิตตนเอง ครอบครัว และสังคมของตนเอง

ส่วนที่ 2

วิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์

วิสัยทัศน์

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “ชีวประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย” องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ คุณธรรมจริยธรรม เห็นคุณค่า ความสำคัญของปวงชนบุคคลในท้องถิ่น

เป้าหมาย/ จุดเน้น

1. พัฒนาผู้เรียน ได้เรียนรู้ เข้าใจบริบทสังคมล้านนาในอดีต
2. สร้างความตระหนักถึงความสำคัญ ยอมรับบุคคลสำคัญและภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองตลอดจนเกิดเจตคติที่ดี มีความรัก ความภาคภูมิใจ และรู้คุณค่าในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน
3. พัฒนาผู้เรียนให้รู้จัก เห็นคุณค่า และความสำคัญครูบาเจ้าศรีวิชัยซึ่งเป็นปวงชนบุคคลและเป็นที่ยกย่องนับถือของประชาชนในจังหวัดลำพูนและสังคมล้านนา
4. ปลูกฝังความศรัทธาเลื่อมใสในจริยวัตร ความมีคุณธรรมจริยธรรม และคุณูปการที่ครูบาเจ้าศรีวิชัยได้สร้างไว้ทั้งในศาสนจักรและอาณาจักร
5. ได้เรียนรู้แบบอย่างที่ดี และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. เป็นคนใจบุญ
2. มีคุณภาพได้มาตรฐานการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดชั้นปี ตัวชี้วัดช่วงชั้น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แล ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงานและการประกอบอาชีพ
4. มีทักษะการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข
5. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี
6. รักและภาคภูมิใจท้องถิ่นของตน
7. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามแก่ท้องถิ่นและสังคม

ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ตัวชี้วัด
1. เป็นคนใจบุญ	1.1 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา 1.2 มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โอบอ้อมอารี 1.3 มีเมตตา กรุณา ช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก 1.4 นำหลักธรรมทางศาสนามาใช้ในการดำรงชีวิต 1.5 เสียสละเพื่อส่วนรวม 1.6 มีสัมมาคารวะ 1.7 มีความอ่อนน้อมถ่อมตน
2. มีคุณภาพและมาตรฐานตามตัวชี้วัดชั้นปี/ ช่วงชั้น มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านผู้เรียน	2.1 มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ตามตัวชี้วัดชั้นปี ตัวชี้วัดช่วงชั้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2.2 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2.3 มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านผู้เรียน
3. มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงานและการประกอบอาชีพ	3.1 มีความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่อการทำงานอาชีพในท้องถิ่น 3.2 มีทักษะการสืบค้นข้อมูลในอดีตของท้องถิ่น 3.3 มีทักษะพื้นฐานการทำงาน และการประกอบอาชีพในท้องถิ่น 3.4 นำภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ประโยชน์ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและสังคมปัจจุบัน
4. มีทักษะการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข	4.1 ดำรงชีวิตภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 4.2 มีวิจรรณญาณในการดำรงชีวิต 4.3 มีทักษะในการแก้ปัญหา 4.4 มีทักษะในการปฏิเสธ 4.5 ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม 4.6 มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี 4.7 เฝ้าระวัง ป้องกันในการดำเนินชีวิต เพื่อความปลอดภัยของตนเอง ครอบครัว และสังคม 4.8 มีทักษะในการรวมกลุ่ม สร้างเครือข่าย สัมพันธ์เชื่อมโยง กับ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ตัวชี้วัด
	บุคคลอื่น
5. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี 5.1 สุขภาพกาย	5.1.1 ดูแลสุขภาพของตนเองอย่างสม่ำเสมอ 5.1.2 ระวังการออกกำลังกาย 5.1.3 มีการใช้สมุนไพรในชีวิตประจำวัน 5.1.4 หลีกเลี่ยงสิ่งที่เป็นโทษต่อร่างกาย 5.1.5 รับประทานอาหารผักพื้นบ้าน อาหารท้องถิ่น ที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย
5.2 สุขภาพจิต	5.2.1 ร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส 5.2.2 มองโลกในแง่ดี 5.2.3 มีความมั่นคงทางอารมณ์
6. รักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง	6.1 มีความรู้ความเข้าใจในท้องถิ่นของตนทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด 6.2 ดูแลสภาพแวดล้อมท้องถิ่นของตนให้สะอาด ปลอดภัย น่าอยู่ 6.3 ร่วมกิจกรรมของเครือข่าย และท้องถิ่น 6.4 มีส่วนร่วม ในการป้องกัน แก้ไขปัญหาของท้องถิ่น
7. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามแก่ท้องถิ่นและสังคม	7.1 มีความเข้าใจในการสื่อสารภาษาถิ่น 7.2 มีส่วนร่วมในการทะนุบำรุงโบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุของท้องถิ่น 7.3 มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และสืบทอดศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรีนาฏศิลป์ ภูมิปัญญาของท้องถิ่น 7.4 มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น 7.5 มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและท้องถิ่น

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

สาระเพิ่มเติม เรื่องประวัติศาสตร์วิชัย มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการ ดังนี้

๑. ความสามารถในการสื่อสารเป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยน

ข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

๒. ความสามารถในการคิดเป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมและการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม

ส่วนที่ 3

ผลการเรียนรู้ และคำอธิบายรายวิชา

ผลการเรียนรู้

ชั้นปี	ผลการเรียนรู้
ประถมศึกษาปีที่ 4	<ol style="list-style-type: none">1. บอกบริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24 โดยสังเขป2. บอกประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย3. อภิปรายความสำคัญของครูบาเจ้าศรีวิชัยในฐานะพระเถระผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคมล้านนา4. ชื่นชม เลื่อมใสศรัทธา และบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตของครูบาเจ้าศรีวิชัยที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้5. ปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมต่อปูชนียวัตถุ อนุสรณ์สถานของครูบาเจ้าศรีวิชัย
ประถมศึกษาปีที่ 5	<ol style="list-style-type: none">1. อธิบายบริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 242. แยกแยะหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของล้านนา3. บอกประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย4. อภิปรายความสำคัญของครูบาเจ้าศรีวิชัยในฐานะพระเถระผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทั้งด้านจิตใจและศาสนวัตถุต่อสังคมล้านนา5. บอกชื่อ ความหมาย ความสำคัญ ในคตินิยม คำสอน วัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัย6. ชื่นชมและนำวัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัยเป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตได้
ประถมศึกษาปีที่ 6	<ol style="list-style-type: none">1. วิเคราะห์บริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 242. ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาและนำเสนอข้อมูลเรื่องราวล้านนาในอดีตจากหลักฐาน3. อธิบายประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย4. อธิบายประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัยตอนการต้องอิทธิฤทธิ์5. อธิบาย ความหมาย ความสำคัญ ในคตินิยม คำสอน วัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัย6. เห็นคุณค่าและนำคตินิยม คำสอนและวัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัยไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ชั้นปี	ผลการเรียนรู้
มัธยมศึกษาปีที่ 1	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์และนำเสนอบริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24 2. ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาและนำเสนอข้อมูลเรื่องราวล้านนาในอดีตจากหลักฐานที่หลากหลาย 3. วิเคราะห์และสรุปประวัติครุบาเจ้าศรีวิชัย 4. วิเคราะห์และสรุปประวัติครุบาเจ้าศรีวิชัยตอนการตั้งอชกรณ 5. วิเคราะห์ อธิบายและนำเสนอความสำคัญของครุบาเจ้าศรีวิชัยในฐานะพระเถระและผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทั้งด้านจิตใจและด้านศาสนวัตถุต่อสังคมล้านนา 6. อธิบาย ยกตัวอย่างความหมาย ความสำคัญ ในคติธรรม คำสอน วัตรปฏิบัติของครุบาเจ้าศรีวิชัย ตามหลักของพุทธศาสนา 7. เห็นคุณค่าและนำเสนอแนวทางการนำคติธรรม คำสอนและวัตรปฏิบัติของครุบาเจ้าศรีวิชัยไปประยุกต์ใช้และแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้
มัธยมศึกษาปีที่ 2	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์และนำเสนอวัฒนธรรม ประเพณีที่สำคัญตามบริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24 2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของสังคมล้านนาในอดีต 3. วิเคราะห์และสรุปประวัติครุบาเจ้าศรีวิชัยตั้งแต่การสร้างและบูรณปฏิสังขรณ์ศาสนวัตถุ ศาสนสถานถึงมรณภาพ 4. อธิบายและนำเสนอบทบาทของครุบาเจ้าศรีวิชัยที่ส่งผลต่อสังคมล้านนาลักษณะโครงการ 5. อธิบาย ยกตัวอย่างคุณธรรม จริยธรรม คติธรรม คำสอน วัตรปฏิบัติของครุบาเจ้าศรีวิชัย 6. เห็นคุณค่าและนำคติธรรม คำสอนและวัตรปฏิบัติของครุบาเจ้าศรีวิชัยไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้เหมาะสม
มัธยมศึกษาปีที่ 3	<ol style="list-style-type: none"> 1. เปรียบเทียบ นำเสนอข้อมูลความแตกต่างระหว่างการดำเนินชีวิตของสังคมล้านนาในอดีตกับปัจจุบัน 2. รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และนำเสนอการบูรณะปฏิสังขรณ์ศาสนวัตถุ ศาสนสถานของครุบาเจ้าศรีวิชัย 3. วิเคราะห์ ยกตัวอย่าง และนำเสนอบทบาทของครุบาเจ้าศรีวิชัยที่ส่งผลต่อสังคมล้านนาในปัจจุบัน ลักษณะโครงการ 4. วิเคราะห์และประพุดิตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตของครุบาเจ้า

ชั้นปี	ผลการเรียนรู้
	<p>ศรวิชัย</p> <p>5. อภิปราย และนำเสนอการนำคติธรรม คำสอนของครูบาเจ้าศรวิชัย ประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน</p>
มัธยมศึกษาปีที่ 4	<ol style="list-style-type: none"> 1.วิเคราะห์ อภิปราย เปรียบเทียบและนำเสนอ บริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24 กับสังคม ไทยในปัจจุบัน 2.วิเคราะห์ อภิปรายปัจจัยที่ส่งผลต่อการสภาพสังคมล้านนาพุทธศตวรรษที่ 24 มาเป็นสังคมล้านนาในปัจจุบัน 3. วิเคราะห์ อภิปราย และนำเสนอข้อมูล หลักฐานทางประวัติศาสตร์ประวัติครูเจ้าบาศรวิชัย 4. วิเคราะห์ ยกตัวอย่าง และนำเสนอปัจจัยสนับสนุนบทบาทของครูบาเจ้าศรวิชัยที่ส่งผลต่อสังคมล้านนา 5. วิเคราะห์ สังเคราะห์ อธิบาย ยกตัวอย่างคุณธรรม จริยธรรม คติธรรม คำสอน วัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรวิชัย 6. เห็นคุณค่าและนำเสนอคติธรรม คำสอนของครูบาเจ้าศรวิชัยและนำไปเป็นแบบอย่างต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของตน ได้เหมาะสม
มัธยมศึกษาปีที่ 5	<ol style="list-style-type: none"> 1.วิเคราะห์ อภิปราย เปรียบเทียบและนำเสนอศิลปะที่สำคัญตามบริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24 กับสังคมไทยในปัจจุบัน 2.วิเคราะห์ อภิปรายปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ศิลปะ วัฒนธรรมในสังคมล้านนาพุทธศตวรรษที่ 24 มาเป็นสังคมล้านนาในปัจจุบัน 3. วิเคราะห์ อภิปราย และนำเสนอข้อมูล หลักฐานทางประวัติศาสตร์วิธีการบูรณปฏิสังขรณ์ หรือสร้างศาสนสถาน ของครูบาเจ้าศรวิชัย 4. วิเคราะห์ ยกตัวอย่าง และนำเสนอปัจจัยสนับสนุนบทบาทของครูบาเจ้าศรวิชัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบูรณปฏิสังขรณ์หรือสร้างศาสนสถาน 5. วิเคราะห์ สังเคราะห์ อธิบาย ยกตัวอย่างคุณธรรม จริยธรรม คติธรรม คำสอน วัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรวิชัย ที่ประทับใจ 6. เห็นคุณค่าและนำเสนอคติธรรม คำสอนที่ได้จากการศึกษาประวัติของครูบาเจ้าศรวิชัยและนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้เหมาะสม
มัธยมศึกษาปีที่ 6	<ol style="list-style-type: none"> 1.วิเคราะห์ อภิปราย เปรียบเทียบและนำเสนอศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณีที่สำคัญตามบริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24 กับสังคมไทยในปัจจุบัน 2.วิเคราะห์ อภิปรายปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณีใน

ชั้นปี	ผลการเรียนรู้
	<p>สังคมล้านนาพุทธศตวรรษที่ 24 มาเป็นสังคมล้านนาในปัจจุบัน</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. วิเคราะห์ อภิปราย และนำเสนอข้อมูล หลักฐานทางประวัติศาสตร์ประวัติครูเจ้า บาศรีวิชัย 4. วิเคราะห์ อภิปราย และนำเสนอวิธีการสร้างทางขึ้นวัดพระธาตุคอกยสุเทพของครู บาเจ้าศรีวิชัย 5. วิเคราะห์ ยกตัวอย่าง และนำเสนอปัจจัยสนับสนุนบทบาทของครูบาเจ้าศรีวิชัยที่ ส่งผลต่อสังคมล้านนา 6. วิเคราะห์ สังเคราะห์ อธิบาย ยกตัวอย่างคุณธรรม จริยธรรม คติธรรม คำสอน วัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัย ที่สอดคล้องกับสังคมไทยในปัจจุบัน 7. เห็นคุณค่าและนำเสนอคติธรรม คำสอนและข้อคิดที่ได้จากการศึกษาประวัติ ของครูบาเจ้าศรีวิชัยและนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้เหมาะสม

คำอธิบายรายวิชา

ชีวประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย

รายวิชาเพิ่มเติม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 20 ชั่วโมง

ศึกษา สภาพบริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24 โดยใช้ทักษะการอ่าน รวบรวม วิเคราะห์ อธิบาย และสรุป เพื่อให้รู้และเข้าใจบริบทสังคมล้านนาและนำเสนอโดยสังเขปได้

ศึกษา ชีวประวัติ คติธรรม คำสอน วัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัย โดยใช้ทักษะการอ่าน สืบค้น รวบรวม วิเคราะห์ สรุป ตีความ อธิบาย เพื่อให้รู้และเข้าใจประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย เห็น ความสำคัญ คุณค่า ในคุณูปการของครูบาเจ้าศรีวิชัย ที่มีต่อสังคมล้านนา เกิดความชื่นชมเลื่อมใส ศรัทธาการดำเนินชีวิตของครูบาเจ้าศรีวิชัยและนำไปเป็นแบบอย่างต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของตน ได้

ผลการเรียนรู้

1. บอกบริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24 โดยสังเขป
2. บอกประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย
3. อภิปรายความสำคัญของครูบาเจ้าศรีวิชัยในฐานะพระเถระผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคมล้านนา
4. ชื่นชม เลื่อมใสศรัทธา และบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตของครูบาเจ้าศรีวิชัยที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. ปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมต่อปุณนิยัตถุ อนุสรณ์สถานของครูบาเจ้าศรีวิชัย

ชีวประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย

รายวิชาเพิ่มเติม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เวลา 20 ชั่วโมง

ศึกษา สภาพบริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24 โดยใช้ทักษะการอ่าน รวบรวม วิเคราะห์ จัดหมวดหมู่ อธิบาย และสรุป เพื่อให้รู้และเข้าใจบริบทสังคมล้านนาและนำเสนอได้

ศึกษา ชีวประวัติ คติธรรม คำสอน วัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัย โดยใช้ทักษะการอ่าน สืบค้น รวบรวม วิเคราะห์ สรุป ตีความ อธิบาย เพื่อให้รู้และเข้าใจประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย เห็น ความสำคัญ คุณค่า ในคุณูปการของครูบาเจ้าศรีวิชัยที่สร้างแก่สังคม บอกชื่อ ความหมาย ความสำคัญ ในคติธรรม คำสอน วัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัย เกิดความชื่นเลื่อมใสศรัทธาและ นำไปเป็นแบบอย่างต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของคนได้

ผลการเรียนรู้

1. อธิบายบริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24
2. แยกแยะหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของล้านนา
3. บอกประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย
4. อภิปรายความสำคัญของครูบาเจ้าศรีวิชัยในฐานะพระเถระผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาต่อสังคมล้านนา
5. บอกชื่อ ความหมาย ความสำคัญ ในคติธรรม คำสอน วัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัย
6. ชื่นชมและนำวัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัยเป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตได้

ชีวประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย

รายวิชาเพิ่มเติม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เวลา 20 ชั่วโมง

ศึกษาวิเคราะห์และนำเสนอ ข้อมูล บริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24 โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์จากหลักฐาน ใช้ทักษะการอ่าน สืบค้น รวบรวม วิเคราะห์ การสรุป การตีความ การอภิปราย เพื่อให้เข้าใจสภาพบริบทของสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24

ศึกษา วิเคราะห์ชีวประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย การต้องอธิกรณ์ โดยใช้ทักษะการอ่าน วิเคราะห์สรุป ตีความ และอภิปราย เพื่อให้เข้าใจ นำเสนอประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย และลักษณะการต้องอธิกรณ์

ศึกษา วิเคราะห์ และนำเสนอความสำคัญของครูบาเจ้าศรีวิชัยในฐานะพระเถระและผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทั้งด้านจิตใจและด้านศาสนวัตถุต่อสังคมล้านนา นำเสนอคตินิยม คำสอน วัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัย โดยใช้ทักษะการอ่าน รวบรวมวิเคราะห์ ตีความ อธิบาย เพื่อให้เข้าใจ เห็นความสำคัญ ตระหนักในคุณค่า เกิดความเลื่อมใสศรัทธา คตินิยม คำสอน วัตรปฏิบัติครูบาเจ้าศรีวิชัย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ผลการเรียนรู้

1. วิเคราะห์บริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24
2. ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาและนำเสนอข้อมูลเรื่องราวล้านนาในอดีตจากหลักฐาน
3. อธิบายประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย
4. อธิบายประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัยตอนการต้องอธิกรณ์
5. อธิบาย ความหมาย ความสำคัญ ในคตินิยม คำสอน วัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัย
6. เห็นคุณค่าและนำคตินิยม คำสอนและวัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัยไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

ชีวประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย

รายวิชาเพิ่มเติม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา 20 ชั่วโมง

ศึกษาวิเคราะห์และนำเสนอ ข้อมูล บริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24 เรื่องราว ล้านนาในอดีตโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์จากหลักฐานที่หลากหลาย ใช้ทักษะการอ่าน สืบค้น รวบรวม วิเคราะห์ การสรุป การตีความ การอภิปราย เพื่อให้เข้าใจสภาพบริบทของสังคมล้านนาใน พุทธศตวรรษที่ 24 ตัวอย่างเรื่องราวล้านนาในอดีต

ศึกษา วิเคราะห์และสรุปประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย การต้องอธิกรณ์ โดยใช้ทักษะการอ่าน วิเคราะห์สรุป ตีความ และอภิปราย เพื่อให้เข้าใจ นำเสนอประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัยโดยสังเขป และ ลักษณะการต้องอธิกรณ์ สาเหตุสำคัญของการต้องอธิกรณ์

ศึกษา วิเคราะห์ และนำเสนอความสำคัญของครูบาเจ้าศรีวิชัยในฐานะพระเถระและผู้มี บทบาทสำคัญในการพัฒนาทั้งด้านจิตใจและด้านศาสนวัตถุต่อสังคมล้านนา นำเสนอคตินิยม คำสอน วัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัย ตามหลักของพุทธศาสนาโดยใช้ทักษะการอ่าน รวบรวม วิเคราะห์ ตีความ อธิบาย เพื่อให้เข้าใจ เห็นความสำคัญ ตระหนักในคุณค่า เกิดความเลื่อมใส ศรัทธา คตินิยม คำสอน วัตรปฏิบัติครูบาเจ้าศรีวิชัย สามารถนำเสนอแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

ผลการเรียนรู้

1. วิเคราะห์และนำเสนอบริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24
2. ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาและนำเสนอข้อมูลเรื่องราวล้านนาในอดีตจากหลักฐาน ที่หลากหลาย
3. วิเคราะห์และสรุปประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย
4. วิเคราะห์และสรุปประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัยตอนการต้องอธิกรณ์
5. วิเคราะห์ อธิบายและนำเสนอความสำคัญของครูบาเจ้าศรีวิชัยในฐานะพระเถระและผู้มี บทบาทสำคัญในการพัฒนาทั้งด้านจิตใจและด้านศาสนวัตถุต่อสังคมล้านนา
6. อธิบาย ยกตัวอย่างความหมาย ความสำคัญ ในคตินิยม คำสอน วัตรปฏิบัติของครูบาเจ้า ศรีวิชัย ตามหลักของพุทธศาสนา
7. เห็นคุณค่าและนำคตินิยม คำสอนและวัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัยไปประยุกต์ใช้และ แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

ชีวประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย

รายวิชาเพิ่มเติม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา 20 ชั่วโมง

ศึกษาวิเคราะห์และนำเสนอวัฒนธรรม ประเพณีที่สำคัญตามบริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของสังคมล้านนาในอดีต โดยใช้ทักษะการอ่าน สืบค้น รวบรวม วิเคราะห์ การสรุป การตีความ การอภิปราย เปรียบเทียบ เพื่อให้เข้าใจสภาพดำเนินชีวิตของสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24 กับปัจจุบัน นำเสนอข้อมูลการบูรณะปฏิสังขรณ์ศาสนวัตถุ ศาสนสถานของครูบาเจ้าศรีวิชัย

ศึกษาและนำเสนอบทบาทของครูบาเจ้าศรีวิชัยที่ส่งผลต่อสังคมล้านนาในปัจจุบัน โดยใช้กระบวนการโครงการ ศึกษา วิเคราะห์การดำเนินชีวิต ของครูบาเจ้าศรีวิชัย คติธรรม คำสอนของครูบาเจ้าศรีวิชัยโดยใช้ทักษะการอ่าน การสำรวจ สืบค้น รวบรวม วิเคราะห์ สรุป ตีความ อภิปราย เพื่อให้เข้าใจบทบาทของครูบาเจ้าศรีวิชัยที่ส่งผลต่อสังคมล้านนาในปัจจุบัน การดำเนินชีวิตคตินิยม คำสอนของครูบาเจ้าศรีวิชัย เห็นคุณค่า เกิดความตระหนัก นำไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

ผลการเรียนรู้

1. วิเคราะห์และนำเสนอวัฒนธรรม ประเพณีที่สำคัญตามบริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของสังคมล้านนาในอดีต
3. วิเคราะห์และสรุปประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัยตั้งแต่การสร้างและบูรณะปฏิสังขรณ์ศาสนวัตถุ ศาสนสถานถึงมรณภาพ
4. อธิบายและนำเสนอบทบาทของครูบาเจ้าศรีวิชัยที่ส่งผลต่อสังคมล้านนาลักษณะโครงการ
5. อธิบาย ยกตัวอย่างคุณธรรม จริยธรรม คติธรรม คำสอน วัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัย
6. เห็นคุณค่าและนำคตินิยม คำสอนและวัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัยไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้เหมาะสม

ชีวประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย

รายวิชาเพิ่มเติม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา 20 ชั่วโมง

ศึกษาวิเคราะห์อภิปราय เปรียบเทียบและนำเสนอการดำเนินชีวิตของสังคมล้านนาใน พุทธศตวรรษที่ 24 กับปัจจุบัน นำเสนอการบูรณะปฏิสังขรณ์ศาสนวัตถุ ศาสนสถานของครูบาเจ้า ศรีวิชัย โดยใช้ทักษะการสืบค้น การรวบรวม การวิเคราะห์ การสรุป การตีความ การอภิปราय เปรียบเทียบ เพื่อให้เข้าใจสภาพดำเนินชีวิตของสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24 กับปัจจุบัน นำเสนอข้อมูลการบูรณะปฏิสังขรณ์ศาสนวัตถุ ศาสนสถานของครูบาเจ้าศรีวิชัย

ศึกษาและนำเสนอบทบาทของครูบาเจ้าศรีวิชัยที่ส่งผลต่อสังคมล้านนาในปัจจุบัน โดยใช้ กระบวนการโครงการ ศึกษา วิเคราะห์การดำเนินชีวิต ของครูบาเจ้าศรีวิชัย คติธรรม คำสอนของ ครูบาเจ้าศรีวิชัยโดยใช้ทักษะการอ่าน การสำรวจ สืบค้น รวบรวม วิเคราะห์ สรุป ตีความ อภิปราय เพื่อให้เข้าใจบทบาทของครูบาเจ้าศรีวิชัยที่ส่งผลต่อสังคมล้านนาในปัจจุบัน การดำเนินชีวิตคติ ธรรม คำสอนของครูบาเจ้าศรีวิชัย เห็นคุณค่า เกิดความตระหนัก นำไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาใน ชีวิตประจำวัน

ผลการเรียนรู้

1. เปรียบเทียบ นำเสนอข้อมูลความแตกต่างระหว่างการดำเนินชีวิตของสังคมล้านนาในอดีต กับปัจจุบัน
2. รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และนำเสนอการบูรณะปฏิสังขรณ์ศาสนวัตถุ ศาสนสถานของครู บาเจ้าศรีวิชัย
3. วิเคราะห์ ยกตัวอย่าง และนำเสนอบทบาทของครูบาเจ้าศรีวิชัยที่ส่งผลต่อสังคมล้านนาใน ปัจจุบัน ลักษณะโครงการ
4. วิเคราะห์และประพุดิตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตของครูบาเจ้าศรีวิชัย
5. อภิปราय และนำเสนอการนำคติธรรม คำสอนของครูบาเจ้าศรีวิชัยประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหา ในชีวิตประจำวัน

ชีวประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย

รายวิชาเพิ่มเติม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา 20 ชั่วโมง

ศึกษาวิเคราะห์อภิปราย เปรียบเทียบและนำเสนอสภาพสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24 กับสังคมไทยในปัจจุบัน ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง มาเป็นสังคมล้านนา ในปัจจุบันโดยใช้ทักษะการสืบค้น การรวบรวม การวิเคราะห์ การสรุป การตีความ การอภิปราย เปรียบเทียบ เพื่อให้เข้าใจสภาพบริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24 และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากพุทธศตวรรษที่ 24 มาเป็นปัจจุบัน

ศึกษา ชีวประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัยโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ โดยใช้ทักษะการสำรวจ สืบค้น รวบรวมวิเคราะห์ สรุป ตีความ อภิปราย เพื่อให้รู้และเข้าใจประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย โดยใช้ข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ศึกษา วิเคราะห์และนำเสนอปัจจัยสนับสนุนบทบาทของครูบาเจ้าศรีวิชัยที่ส่งผลต่อสังคมล้านนา อธิบาย ยกตัวอย่างคุณธรรม จริยธรรม คติธรรม คำสอน วัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัย โดยใช้ทักษะการอ่าน วิเคราะห์ การตีความ การอภิปราย เพื่อให้เข้าใจปัจจัยสนับสนุนบทบาทของครูบาเจ้าศรีวิชัยที่ส่งผลต่อสังคมล้านนา ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรม คติธรรม คำสอน วัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัย เห็นคุณค่า ตระหนักถึงความสำคัญของครูบาเจ้าศรีวิชัยที่ได้สร้างคุณประโยชน์แก่ส่วนรวม เกิดความเลื่อมใสศรัทธาและนำไปเป็นแบบอย่างต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของคนได้เหมาะสม

ผลการเรียนรู้

1. วิเคราะห์ อภิปราย เปรียบเทียบและนำเสนอ บริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24 กับสังคมไทยในปัจจุบัน
2. วิเคราะห์ อภิปรายปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพสังคมล้านนาพุทธศตวรรษที่ 24 มาเป็นสังคมล้านนาในปัจจุบัน
3. วิเคราะห์ อภิปราย และนำเสนอข้อมูล หลักฐานทางประวัติศาสตร์ประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย
4. วิเคราะห์ ยกตัวอย่าง และนำเสนอปัจจัยสนับสนุนบทบาทของครูบาเจ้าศรีวิชัยที่ส่งผลต่อสังคมล้านนา
5. วิเคราะห์ สังเคราะห์ อธิบาย ยกตัวอย่างคุณธรรม จริยธรรม คติธรรม คำสอน วัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัย
6. เห็นคุณค่าและนำเสนอคติธรรม คำสอนของครูบาเจ้าศรีวิชัยและนำไปเป็นแบบอย่างต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของคนได้เหมาะสม

ชีวประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย

รายวิชาเพิ่มเติม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา 20 ชั่วโมง

ศึกษาวิเคราะห์อภิปราช เปรียบเทียบและนำเสนอศิลปะ วัฒนธรรม ที่สำคัญของสังคมล้านนา ในพุทธศตวรรษที่ 24 กับสังคมไทยในปัจจุบัน ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ศิลปะ วัฒนธรรม ในสังคมล้านนาพุทธศตวรรษที่ 24 มาเป็นสังคมล้านนา ในปัจจุบันโดยใช้ทักษะการสืบค้น การรวบรวม การวิเคราะห์ การสรุป การตีความ การอภิปราช เปรียบเทียบ เพื่อให้เข้าใจสภาพบริบทสังคมล้านนาใน พุทธศตวรรษที่ 24 และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทาง ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี

ศึกษาวิธีการทางประวัติศาสตร์ วิเคราะห์และนำเสนอวิธีการบูรณปฏิสังขรณ์ หรือสร้าง ศาสนสถาน ของครูบาเจ้าศรีวิชัยโดยใช้ทักษะการสำรวจ สืบค้น รวบรวมวิเคราะห์ สรุป ตีความ อภิปราช เพื่อให้รู้และเข้าใจประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัยโดยใช้ข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และ เข้าใจวิธีการบูรณปฏิสังขรณ์ หรือสร้างศาสนสถานของครูบาเจ้าศรีวิชัย

ศึกษา วิเคราะห์และนำเสนอปัจจัยสนับสนุนบทบาทของครูบาเจ้าศรีวิชัยที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จในการบูรณปฏิสังขรณ์หรือสร้างศาสนสถาน อธิบาย ยกตัวอย่างคุณธรรม จริยธรรม คติธรรม คำสอน วัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัย ที่ประทับใจที่ได้จากการศึกษาประวัติของครูบาเจ้าศรีวิชัยโดยใช้ ทักษะการอ่าน วิเคราะห์ การตีความ การอภิปราช เพื่อให้เข้าใจปัจจัยสนับสนุนบทบาทของครูบาเจ้าศรี วิชัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรม คติธรรม คำสอน วัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัย ที่ประทับใจ เพื่อให้เห็นคุณค่า ความสำคัญ ตระหนักถึงความพากเพียร พยายามของครูบาเจ้าศรีวิชัย ที่ได้สร้างคุณประโยชน์แก่ส่วนรวม เกิดความเลื่อมใสศรัทธาและนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาใน ชีวิตประจำวันของตนได้เหมาะสม

ผลการเรียนรู้

1. วิเคราะห์ อภิปราช เปรียบเทียบและนำเสนอศิลปะที่สำคัญตามบริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษ ที่ 24 กับสังคมไทยในปัจจุบัน
2. วิเคราะห์ อภิปราชปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ศิลปะ วัฒนธรรมในสังคมล้านนาพุทธ ศตวรรษที่ 24 มาเป็นสังคมล้านนาในปัจจุบัน
3. วิเคราะห์ อภิปราช และนำเสนอข้อมูล หลักฐานทางประวัติศาสตร์วิธีการบูรณปฏิสังขรณ์ หรือ สร้างศาสนสถาน ของครูบาเจ้าศรีวิชัย
4. วิเคราะห์ ยกตัวอย่าง และนำเสนอปัจจัยสนับสนุนบทบาทของครูบาเจ้าศรีวิชัยที่ส่งผลต่อความ สำเร็จในการบูรณปฏิสังขรณ์หรือสร้างศาสนสถาน
5. วิเคราะห์ สังเคราะห์ อธิบาย ยกตัวอย่างคุณธรรม จริยธรรม คติธรรม คำสอน วัตรปฏิบัติของครูบา เจ้าศรีวิชัย ที่ประทับใจ

6. เห็นคุณค่าและนำเสนอคตินิยม คำสอนที่ได้จากการศึกษาประวัติของครูบาเจ้าศรีวิชัยและนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้เหมาะสม

ชีวประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย

รายวิชาเพิ่มเติม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา 20 ชั่วโมง

ศึกษาวิเคราะห์อภิปราย เปรียบเทียบและนำเสนอศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณีที่สำคัญของสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24 กับสังคมไทยในปัจจุบัน ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณีในสังคมล้านนาพุทธศตวรรษที่ 24 มาเป็นสังคมล้านนา ในปัจจุบันโดยใช้ทักษะการสืบค้น การรวบรวม การวิเคราะห์ การสรุป การตีความ การอภิปราย เปรียบเทียบ เพื่อให้เข้าใจสภาพบริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24 และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี

ศึกษา ชีวประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัยโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ วิเคราะห์และนำเสนอวิธีการสร้างทางขึ้นวัดพระธาตุคอกยสุเทพของครูบาเจ้าศรีวิชัยโดยใช้ทักษะการสำรวจ สืบค้น รวบรวมวิเคราะห์ สรุป ตีความ อภิปราย เพื่อให้รู้และเข้าใจประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัยโดยใช้ข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และเข้าใจวิธีการสร้างสร้างทางขึ้นวัดพระธาตุคอกยสุเทพ

ศึกษา วิเคราะห์และนำเสนอปัจจัยสนับสนุนบทบาทของครูบาเจ้าศรีวิชัยที่ส่งผลต่อสังคมล้านนา อธิบาย ยกตัวอย่างคุณธรรม จริยธรรม คตินิยม คำสอน วัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัย ที่สอดคล้องกับสังคมไทยในปัจจุบัน คตินิยม คำสอนและข้อคิดที่ได้จากการศึกษาประวัติของครูบาเจ้าศรีวิชัยโดยใช้ทักษะการอ่าน วิเคราะห์ การตีความ การอภิปราย เพื่อให้เข้าใจปัจจัยสนับสนุนบทบาทของครูบาเจ้าศรีวิชัยที่ส่งผลต่อสังคมล้านนา ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรม คตินิยม คำสอน วัตรปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัย ที่สอดคล้องกับสังคมไทยในปัจจุบัน ข้อคิดที่ได้จากการศึกษาชีวประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย เพื่อให้เห็นคุณค่า ตระหนักถึงความพากเพียร พยายามของครูบาเจ้าศรีวิชัยที่ได้สร้างคุณประโยชน์แก่ส่วนรวม เกิดความเลื่อมใสศรัทธาและนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของตนเองได้เหมาะสม

ผลการเรียนรู้

1. วิเคราะห์ อภิปราย เปรียบเทียบและนำเสนอศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณีที่สำคัญตามบริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24 กับสังคมไทยในปัจจุบัน

2. วิเคราะห์ อภิปรายปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณีในสังคมล้านนาพุทธศตวรรษที่ 24 มาเป็นสังคมล้านนาในปัจจุบัน

3. วิเคราะห์ อภิปราย และนำเสนอข้อมูล หลักฐานทางประวัติศาสตร์ประวัติครูเจ้าศรีวิชัย
4. วิเคราะห์ อภิปราย และนำเสนอวิธีการสร้างทางขึ้นวัดพระธาตุคอกยสุเทพของครูบาเจ้าศรีวิชัย
5. วิเคราะห์ ยกตัวอย่าง และนำเสนอปัจจัยสนับสนุนบทบาทของครูบาเจ้าศรีวิชัยที่ส่งผลต่อสังคม
ล้านนา
6. วิเคราะห์ สังเคราะห์ อธิบาย ยกตัวอย่างคุณธรรม จริยธรรม คติธรรม คำสอน วัตรปฏิบัติของครูบา
เจ้าศรีวิชัย ที่สอดคล้องกับสังคมไทยในปัจจุบัน
7. เห็นคุณค่าและนำเสนอคติธรรม คำสอนและข้อคิดที่ได้จากการศึกษาประวัติของครูบาเจ้าศรีวิชัย
และนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้เหมาะสม

ส่วนที่ 4

แนวทางการนำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นไปใช้

แนวทางการนำวิสัยทัศน์ เป้าหมาย/จุดเน้น ไปสู่การปฏิบัติ

สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยคำนึงถึงวิสัยทัศน์ เป้าหมาย/จุดเน้นระดับท้องถิ่น ที่ได้กำหนดไว้ เป็นเป้าหมาย/จุดเน้นในการพัฒนาผู้เรียน เชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเชื่อมโยงกับส่วนที่สถานศึกษาได้พัฒนาเพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา นำไปสู่การจัดทำวิสัยทัศน์ เป้าหมายในหลักสูตรสถานศึกษา

แนวทางการนำสาระท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติ

สถานศึกษามีการจัดทำโครงสร้างของหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนดให้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง ประวัติครูบาศรีวิชัย ในส่วนของสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น โดยสามารถดำเนินการได้หลายลักษณะ เช่น

1. สอดแทรกในรายวิชาพื้นฐาน ที่มีตัวชี้วัดชั้นปี หรือตัวชี้วัดช่วงชั้นบ่งบอกถึงความเป็นท้องถิ่น โดยอาจปรับกิจกรรมการเรียนรู้ ปรับสาระการเรียนรู้ ปรับ/เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ บูรณาการในรายวิชาต่าง ๆ
2. จัดทำเป็นรายวิชาเพิ่มเติม โดยสถานศึกษาสามารถนำหลักสูตรท้องถิ่นฉบับนี้ บรรจุเข้าไปในโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา เป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม
3. จัดทำเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งเน้นจัดบรรยากาศและพัฒนาผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ และส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมชุมนุมดนตรีพื้นเมือง กิจกรรมชุมนุมนาฏศิลป์พื้นบ้าน กิจกรรมชุมนุมวรรณกรรมล้านนา เป็นต้น

โครงสร้างหลักสูตร

1. เนื้อหา

เนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรท้องถิ่นฉบับนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา 2 ส่วน ได้แก่ บริบทสังคมล้านนาในพุทธศตวรรษที่ 24 (พ.ศ. 2400-2500) และชีวประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย ซึ่งกำหนดเป็นสาระเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

2. หน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ในหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “ประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย” กำหนดเวลาเรียนทั้งหมด 20 ชั่วโมง ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ ดังนี้

2.1 สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย 7 หน่วยการเรียนรู้ คือ

1) หน่วยบริบทสังคมล้านนา	จำนวน 4 ชั่วโมง
2) หน่วยประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย	
2.1) ชีวิตเมื่อเยาว์วัย	จำนวน 1 ชั่วโมง
2.2) การเข้าสู่ร่มผ้ากาสาวพัตร์	จำนวน 1 ชั่วโมง
2.3) ข้อวัตรปฏิบัติ	จำนวน 2 ชั่วโมง
2.4) ผลงานการสร้างและบูรณปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุ	จำนวน 3 ชั่วโมง
2.5) การต้องอธิกรณ์	จำนวน 2 ชั่วโมง
2.6) หน่วยสิ้นตนบุญ	จำนวน 1 ชั่วโมง
3) หน่วยบทบาทครูบาเจ้าศรีวิชัยที่ส่งผลต่อสังคมล้านนา	จำนวน 3 ชั่วโมง
4) หน่วยคุณธรรมจริยธรรมและคติธรรม คำสอนของครูบาเจ้าศรีวิชัย	จำนวน 2 ชั่วโมง
5. ข้อคิดที่ได้จากการศึกษาประวัติครูบาศรีวิชัย	จำนวน 1 ชั่วโมง

2.2 มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรม ของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตาม หลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี และ อารักขาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

หน่วยที่	สาระการเรียนรู้ ชีวประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย	มาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตร แกนกลางพุทธศักราช 2551	การจัดการเรียนรู้		
			ระดับชั้น		
			ประถม	ม.ต้น	ม.ปลาย
	- ฟ้อนเล็บ - ฟ้อนเจิง - ฟ้อนดาบ - ฟ้อนสาวไหม	มฐ.ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย	✓	✓	✓
2	ประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย ชีวิตเมื่อเยาว์วัย 2.2 การเข้าร่วมผ้ากาสาวพัตร์ 2.3 ข้อวัตรปฏิบัติ 2.4) ผลงานการสร้างและบูรณปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุ 2.5) การต้องอริกรรม 2.6) สิ้นต้นบุญ	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม มฐ.ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของ พระพุทธศาสนา หรือศาสดาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตาม มฐ.ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษา พระพุทธศาสนาที่ตนนับถือ	✓	✓	✓
3	บทบาทครูบาเจ้าศรีวิชัยที่ส่งผลต่อสังคม ล้านนา	ตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษา พระพุทธศาสนาที่ตนนับถือ			
4	คุณธรรมจริยธรรมและคติธรรมคำสอนของ ครูบาเจ้าศรีวิชัย	สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และ การดำเนินชีวิตในสังคม	✓	✓	✓
5	ข้อคิดที่ได้จากการศึกษาชีวประวัติครูบาเจ้า ศรีวิชัย	มฐ.ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ ของการเป็นพลเมืองที่ดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและ สังคมโลกอย่างมีความสุข สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ มฐ.ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติ ไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย	✓	✓	✓

การวัดและประเมินผล

หลักในการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เป็นกระบวนการเก็บรวบรวม ตรวจสอบ ตีความผลการเรียนรู้และพัฒนาการ ด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนตาม มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตร นำผลไปปรับปรุงพัฒนาการ จัดการเรียนรู้และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจตัดสินใจผลการเรียน สถานศึกษาต้องมีกระบวนการจัดการ ที่เป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินการ วัดและประเมิน ผลการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและ ประสิทธิภาพ และให้ผลการประเมินที่ตรงตามความรู้ความสามารถ ที่แท้จริงของผู้เรียน ถูกต้อง ตามหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถรองรับการประเมินภายในและการ ประเมินภายนอกตามระบบประเมินคุณภาพการศึกษาได้

สถานศึกษาจึงควรกำหนดหลักการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อเป็น แนวทางในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตร สถานศึกษา ดังนี้

- 1) สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเปิดโอกาส ใหญ่ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม
- 2) การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา ผู้เรียนและตัดสินใจผลการเรียน
- 3) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องสอดคล้องและครอบคลุม มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษา และจัดให้ มีการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตลอดจนกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน
- 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอน ต้องดำเนินการด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนได้อย่าง รอบด้าน ทั้งด้านความรู้ความคิด กระบวนการ พฤติกรรม และเจตคติเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด ธรรมชาติวิชา และระดับชั้นของผู้เรียน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเที่ยงตรง ยุติธรรม และ เชื่อถือได้
- 5) การประเมินผู้เรียนพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติการสังเกต พฤติกรรม การเรียนรู้การร่วมกิจกรรม และการทดสอบ ควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตาม ความเหมาะสมของ แต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา
- 6) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วน เกี่ยวข้องตรวจสอบผลการประเมินผลการเรียนรู้
- 7) ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนระหว่าง สถานศึกษาและระหว่างรูปแบบการศึกษาต่าง ๆ
- 8) ให้สถานศึกษาจัดทำและออกเอกสารหลักฐาน การศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผล การเรียนรู้รายงานผลการเรียน แสดงวุฒิการศึกษา และ รับรองผลการเรียนของผู้เรียน

จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2557:11) ได้ให้แนวทางการวัดและประเมินผล

การเรียนรู้ของผู้เรียนว่า ต้องอยู่บนจุดมุ่งหมายพื้นฐานสองประการ ประการแรก คือ การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนและการเรียนรู้ของผู้เรียน ในระหว่างการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง บันทึกวิเคราะห์แปลความหมายข้อมูลแล้วนำมาใช้ในการ ส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครูการวัดและประเมินผลกับการสอนจึงเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กัน หากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดการเรียนการสอนก็ขาดประสิทธิภาพ การประเมินระหว่างการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เป็นการวัดและประเมินผลเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนทุกวันเป็นการประเมินเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง จึงเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนา ในการเก็บข้อมูล ผู้สอนต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การซักถาม การระดมความคิดเห็นเพื่อให้ได้มติดีข้อสรุปของประเด็นที่กำหนด การใช้แฟ้มสะสมงาน การใช้ภาระงานที่เน้น การปฏิบัติการประเมินความรู้เดิม การให้ผู้เรียนประเมินตนเอง การให้เพื่อนประเมินเพื่อน และการใช้เกณฑ์ การให้คะแนน (Rubrics) สิ่งสำคัญที่สุดในการประเมินเพื่อพัฒนา คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนในลักษณะคำแนะนำที่ เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ทำให้การเรียนรู้พอกพูน แก้ไขความคิด ความเข้าใจเดิม ที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนการให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายและพัฒนาตนได้ จุดมุ่งหมายประการที่สอง คือ การวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียนเป็นการประเมิน สรุปผลการเรียนรู้ (Summative Assessment) ซึ่งมีหลายระดับ ได้แก่ 1) เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้จบรายวิชา เพื่อตัดสินให้คะแนน หรือให้ระดับผลการเรียน ให้การรับรองความรู้ความสามารถของผู้เรียนว่าผ่านรายวิชาหรือไม่ควรได้รับการเลื่อนชั้นหรือไม่ หรือสามารถจบหลักสูตรหรือไม่ ในการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนที่ดี ต้องให้โอกาสผู้เรียนแสดงความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลายและพิจารณาตัดสินบนพื้นฐานของ เกณฑ์ผลการปฏิบัติมากกว่าใช้เปรียบเทียบระหว่างผู้เรียน 2) การกำกับดูแลคุณภาพการศึกษา การจัดการศึกษาในปัจจุบันนอกจากให้ทั่วถึงแล้วยังมุ่งเน้นคุณภาพด้วย ผู้ปกครอง สังคม และรัฐ ต้องการเห็นหลักฐานอันเป็นผลมาจากการจัดการศึกษา นั่นคือคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นไปตามมาตรฐานของ หลักสูตร 3) หน่วยงานที่รับผิดชอบนับตั้งแต่สถานศึกษา ต้นสังกัด หน่วยงานระดับชาติที่ได้รับมอบหมาย จึง มีบทบาทหน้าที่ในการตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนตามความคาดหวังของหลักสูตร ดังนั้น หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ จึงกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใน ๔ ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติทุกระดับมีเจตนาารมณ์เช่นเดียวกัน คือ ตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา อย่างต่อเนื่อง

การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ผู้สอนดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้เรียน และตัดสินผลการเรียนในรายวิชา /กิจกรรมที่ตนสอนในการประเมินเพื่อการพัฒนา ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ ตามตัวชี้วัดที่กำหนดเป็นเป้าหมายในแต่ละ

หน่วยการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การแสดงออกในการปฏิบัติผลงาน การแสดงกิริยาอาการต่าง ๆ ของผู้เรียนตลอดเวลาที่จัดกิจกรรม เพื่อดูว่าบรรลุตัวชี้วัดหรือมีแนวโน้มว่าจะบรรลุตัวชี้วัดเพียงใด แล้วแก้ไขข้อบกพร่องเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง การประเมินเพื่อตัดสินเป็นการตรวจสอบ ณ จุดที่กำหนด แล้วตัดสินว่าผู้เรียนมีผลอันเกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บคะแนนของหน่วยการเรียนรู้หรือของการประเมินผลกลางภาคหรือปลายภาคตามรูปแบบการประเมินที่สถานศึกษากำหนด ผลการประเมินนอกจากจะให้คะแนนหรือระดับผลการเรียนแก่ผู้เรียนแล้ว ต้องนำมาเป็นข้อมูลใช้ปรับปรุง การเรียนการสอนต่อไปอีกด้วย

การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการตรวจสอบผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การอนุมัติผลการเรียน การตัดสิน การเลื่อนชั้นเรียน และเป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าส่งผลต่อ การเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีสิ่งที่ดี งามได้ รับการพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียน ของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติและระดับเขตพื้นที่การศึกษา ผลการประเมิน ระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวทาง การประกันคุณภาพการศึกษา และการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชน

แนวดำเนินการประเมินผลสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมเรื่อง “ประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย”

สู่การปฏิบัติ

การประเมินผลคุณภาพผู้เรียนในระดับสถานศึกษา สถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับท้องถิ่นและการรายงานผลการศึกษาระดับท้องถิ่น เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเอง และร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด ในการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับท้องถิ่น ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตามเป้าหมาย/จุดเน้น นอกจากนี้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยกำหนดการวัดและประเมินคุณภาพการศึกษาระบบการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง “ชีวประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย” ดังนี้

1. มาตรฐานที่จะประเมิน ประเมินตาม เป้าหมาย/จุดเน้นหลักสูตรระดับท้องถิ่น จำนวน 7 ข้อ คือ 1. เป็นคนใจบุญ 2. มีคุณภาพได้มาตรฐานการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดชั้นปี ตัวชี้วัดช่วงชั้น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านผู้เรียน 3. มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงาน และการประกอบอาชีพ 4. มีทักษะการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข 5. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี 6. รักและภาคภูมิใจท้องถิ่นของตน และ 7. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและท้องถิ่น

2. ระดับชั้นที่จะประเมิน

- 2.1 ระดับประถมศึกษา(ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6)
- 2.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3)
- 2.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6)

3. ระยะเวลาประเมิน

สิ้นภาคเรียนของทุกปีการศึกษา

4. วิธีประเมิน ประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย ได้แก่

- 4.1 ทดสอบ
- 4.2 สังเกต
- 4.3 สัมภาษณ์
- 4.4 สอบถาม
- 4.5 ตรวจสอบผลงาน / ชิ้นงาน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่

- 5.1 แบบทดสอบ
- 5.2 แบบสังเกต
- 5.3 แบบสัมภาษณ์
- 5.4 แบบ สอบถาม
- 5.5 แบบตรวจสอบผลงาน / ชิ้นงาน

6. เกณฑ์การประเมิน

ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการที่สถานศึกษา กำหนด

ส่วนที่ 5

เงื่อนไขความสำเร็จในการนำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

เรื่อง “ประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย” ผู้การปฏิบัติ

ในการนำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง “ประวัติครูบาเจ้าศรีวิชัย” ไปสู่การปฏิบัติมีเงื่อนไขความสำเร็จ ดังนี้

1. ระดับสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการออกแบบโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องสาระท้องถิ่นไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาทั้งในลักษณะสอดคล้องในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติมและในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้และประเมินผลผู้เรียนตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดชั้นปี ตัวชี้วัดช่วงชั้น และผลการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับสาระท้องถิ่น มีการนำวิทยากรที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ และมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างเต็มตามศักยภาพทั้งด้านความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่ต้องการนั้น

2. ระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดมีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีออกแบบและการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องสาระท้องถิ่นไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีเวทีการแสดงผลอย่างเต็มศักยภาพทั้งความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่ต้องการเน้นการนิเทศ ติดตามผลอย่างเป็นระบบควบคู่กับการศึกษาหรือการวิจัยเพื่อการปรับปรุงและการพัฒนา และมีการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับท้องถิ่น เขตพื้นที่การศึกษา ลำพูน เขต 1 อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานระดับจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐและเอกชน และตลอดจนผู้นำท้องถิ่น กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้การสนับสนุนทั้งด้านปัจจัยด้านงบประมาณ ด้านบุคลากรและด้านอื่น ๆ เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นบรรลุผลตามวิสัยทัศน์ เป้าหมายและจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับท้องถิ่น เช่น การสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนานักเรียนเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น การสนับสนุนค่าตอบแทนวิทยากรบุคคลภายนอกในการเรียนรู้ท้องถิ่น การสนับสนุนการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสืออ่านประกอบ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น การสนับสนุนงบประมาณในจัดกิจกรรมและการนำนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันศิลปหัตถกรรมนักเรียนในระดับท้องถิ่น ระดับภาคและระดับชาติ ตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณและการจัดให้มีโครงการอนุรักษ์วัฒนธรรมล้านนา โครงการเรารักลำพูน โครงการถนนเด็กเดิน เพื่อเปิดพื้นที่

สร้างสรรค์สำหรับเด็กกำพูนมากขึ้น โครงการ Child Watch ภายใต้แนวคิด “เมืองน่าอยู่สำหรับเด็ก” โครงการเด็กกำพูนไม่กินน้ำหวาน โครงการวัยใสใจสะอาด เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2552.
- กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดลำพูน. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด
ลำพูน ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2546. ค้นเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2560 จาก
www.lamphun.go.th
- จังหวัดลำพูน. ข้อมูลจังหวัดลำพูน. ค้นเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2559 จาก www.lamphun.go.th
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1 หลักสูตรระดับท้องถิ่น เขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1.
ลำพูน: กราฟฟิค, 2552.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระ
การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2551.
- ____. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางต้องรู้และควรรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2559.
- ____. แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2557.